



Janko Polić Kamov

LEDENI BLUD

Virtualna antologija hrvatske poezije

Janko Polić Kamov

LEDENI BLUD

Virtualna antologija hrvatske poezije



2024.godine

Naslov: LEDENI BLUD

Autor: Janko Polić Kamov

Urednik:
Nenad Grbac

Janko Polić Kamov
**LEDENI
BLUD**
Virtualna antologija hrvatske poezije

*© Copyright Janko Polić Kamov. Sva prava pridržana.
Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kom obliku ili na bilo koji način uklopiti u drugi rad, prenijeti u bilo koju formu: bez pismenog odobrenja autora, uvažavajući sva autorska prava.*

*"Ne niče li to ideja? Misli? Mrmore,
sukobljuju se, prepiru i ljube i opet
množe u beskraj, u vječnost
ko živa bića."*

Janko Polić Kamov, Drame

Pripremio: Nenad Grbac

Uredio i obradio: Nenad Grbac



PREDGOVOR KNJIGE

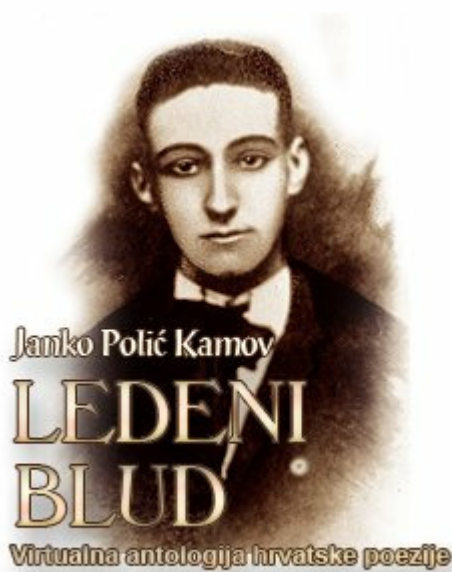
U prvome desetljeću 20. stoljeća u hrvatskoj je književnosti zasjaio meteor imenom Kamov i kao svaki meteor blještavo proletio, izazvao pomutnju i potom se ugasio. Bljeskovit upad Janka Polića, kako se Kamov zvao građanskim imenom, toga rano sazrela mladića buntovna karaktera i anarhična duha, u duhovnu žabokrečinu hrvatske kulture na prijelomnici stoljeća (metaforički nazvanu po samom Kamovu «isušenom kaljužom») izazvao je konsternaciju u smislu odbacivanja njegovih ideja kao stranog tijela, ali je ipak dugoročno u istoj toj hrvatskoj kulturi ostavio bitan trag.

Kao istinski protoavangardni iskorak neprepoznat od suvremenika, Kamovljevo je djelo u posljednjim desetljećima 20. stoljeća doživjelo posthumno uskrснуće, postavši jednom od ključnih činjenica sveopće hrvatske književnosti.

Kad ga je bard hrvatske književne povijesti, Ivo Frangeš, u svome sveobuhvatnom pregledu hrvatske književnosti od početaka do danas, 1987. uvrstio među deset najvećih hrvatskih pisaca dovršena je akademska kanonizacija pisca koji bi, uostalom, u svojoj nesnošljivosti spram svake konvencionalnosti, da je u prilici, zacijelo takav čin s prijezirom bio odbio.

Pseudonim Kamov Janko je Polić prvi i posljednji puta izrijekom spomenuo i objasnio u pismu bratu Vladimiru iz Mletaka 1. ožujka 1907.

U Zagrebu, dana. 11.09.2023, Nenad Grbac



PSOVKA

(1907) PRELUDIJ

Silovat ću te, bijela hartijo, nevina hartijo;
ogromna je strast moja i jedva ćeš je podnijeti;
izmičeš se bijesu mojem i blijeda si od prepasti;
cjelov na bljedoću tvoju - moji su cjelovi crni.

Nema zakona vrhu tebe i umrli su zakoni za me;
bježim ih i bijeg je moj strelovit;
onud sam prošao, gdje plaze pognute šije,
gdje pseta slave orgije i lizanje je njihov blud.

Izmičeš se, plašna košutko, i dršćeš ko prvi stid;
zamamna je nevinost i ludilo je njezina jeka;
mahnit sam, o hartijo, i srdžba mi plamsa u oku.

Pobožan je narod i uvinuti su u njega repovi;
nema iskrenosti u očima i vucaranje je njegov hod;
njuškanje je posao njegov i bogata mu je plaća;
nema ni mjesta među njima i kažnjiva je moja riječ;
gutam misli i zagušit će me stid.

Stani, ljubavi moja, poslušaj bol moju;
ti primaš ljudsku riječ i magare još nije razumjelo
čovjeka;
volovi vuku plug i ropstvo im donaša sijeno;
konjče nosi boljara i sjajna je dlaka njegova;
bogat se pita krmak i tečno je meso njegovo:
vitki su zakoni i oštri i krcate su staje zobi.

Ne izmiči se, poljubljena djevojko, nema žene za mene;
ne daju se one za nervozne cjelove i napetu put;
o nema zlata u mene, ni diploma nema bez njega.

Ljubim te, hartijo, i topla je ljubav moja;
topla ko moja krv i mahnita ko srdžba moja.
Podaj mi se zauvijek - crni su cjelovi moji;
crni su cjelovi moji, a rumena je u njima krv.

PJESMA NAD PJESMAMA

Podimo, Ciganko moja, crna ljubavi moja;
potamnjela je put tvoja i oči su tvoje crne;
noge su ti išarane i masna je kosa tvoja;
sva si crna, sva si divlja, o crna ljubavi moja.

Ljubim krik iz očiju tvojih i ljubim krik iz grudiju tvojih;
u njemu je ljubav naša i u boli se ljubi žena i bol rađa djecu,
o gola ljubavi moja.

Velika si u slobodi i veća je ljubav naša,
naša je ljubav tamna ko šuma i krvava ko božanstvo;
žena je moja prva od žena: crna ko noć, tajanstvena ko oblak,
divlja ko cjelov moj i prevratna ko stihovi moji.

Naša će ljubav biti kaos: mutna i izmiješana i ljudi joj ne
nađoše dolične riječi; mi ćemo se cjelivati goli i topli i štipaj će
biti krvava pjesma naša, čupat ću ti kose, a ti ćeš tiskati oči
svoje u dušu moju i bijes će biti prokleta pjesma naša;
svijet ćemo se ko zmija i plaziti ko ideal - i tragika će biti
očajna pjesma naša; zatravit će nas ljubav naša - šibat će nas
strahotom i bol će biti grozna pjesma naša;
šuma će biti hram naš i trava postelja naša - kaos božanstvo
naše, a duše naša žrtva.

Iz kaosa će se izviti dijete, naše dijete - o nezakonska ženo
moja i nezakonska ljubavi moja;
i njegovo će ime biti: nezakonsko dijete;
i gacati će svijetom gladno ko strast naša, proketo ko pjesma
naša
i krvavo ko ljubav naša;
i lomit će se kletva na nj i neće imati među ljudima mjesta;

proklinjat će i oca i majku i ljubav njihovu, a psovku će dizati od ljudi do boga; čemer će i groza drhtati kuda prođe noga njegova i neće imati mrve suhoga kruha; hvatat će ga i vezati, i zločin će biti hrana njegova.

Mrtav je svijet, ljubavi moja, i crno je u dosadi njegovoj; mrtav je narod, ljubavi moja, i sanljiva je pjesma njegova; suluda je šutnja, ljubavi moja, a šutnja je govor njihov; gle, pospani su i zijeve im je glazba dana; njihova je duša prazna ko smijeh bludnica, a smijeh beživotan ko slovo zakona; zakoni su njihovi ko bog njihov - o nema srca božanstvo njihovo; jednolična je žrtva njihova ko dim cigara i miris njezin ko miris strvine; nema zvijezda na nebištu njihovom i oblaci su drugi; njihovo je sunce blijedo ko mrtvačka svijeća i zidovi su šuma njihova; pusto je, crno, ljubavi moja, i dani su im jednaki ko misli; nema nemira u njihovome oku i njihovo je oko ko oko krmače; nema bune u kretnjama njihovim i njihove su kretnje ko kretnje volova; nema krvi u tijelu njihovom i prazna je duša njihova ko bog.

Tamo ćemo baciti dijete naše, o crna ljubavi moja; onuda će gacati noge njegove i bljeskati psovka njegova; tamo će drhtati plamen duše njegove: misao prevrata, kretnja bune i dah srdžbe; on će biti onaj koji će buditi zaspale i uskrisivati mrtve; i okovi će biti vjerenica njegova.

Nezakonsko dijete naše, o nezakonska majko njegova - bezimeno ko zločin i osamljeno ko glad!

I klicat ćemo glasom cjelova naših i punoćom krvi naše:
O bezimeni, naše si dijete!

I naš će klik biti klik zanosa i drskosti: ogroman ko vječnost, strastven ko štipaji i zamaman ko žena u mraku šumskome.

Pođimo, Ciganko moja, crna ljubavi moja;
ljubit ćemo se u kaosu, a iz kaosa će nicati dijete,
dijete krvi naše, dijete duša naših, dijete života našega.

Pođimo, Ciganko moja, gola ljubavi moja;
i rodit ćemo dijete, bezimeno dijete;
i nadjest ćemo mu ime, najljepše ime od lijepih:
Prevrat će biti ime njegovo, o nezakonska ljubavi naša!

JOB

Strpljivi Jobe,
gledali smo golotinju tvoju i crvljive rane tvoje i izrovano tijelo
tvoje;
gledali smo prste vječnosti i nokte velikoga boga što su šarali
zakonike na koži tvojoj.
Veliki zakoni, odurni ko religija Moloha i Bala, sveti ko
grobišta, tvrdi ko zub Jehove.

Gubavi starče, nakazo čovječja, pergameno nebeskog krvnika;
gle, zuji smrad ko glazba raspada;
njegova je riječ duša njegova: smrad smrada, trulež truleži;
i velike riječi milje s pogane njuške:
ponizni, pokorni.

Gledo sam te ko dijete, koščati Jobe, i morao sam cjelivati
gubu tijela tvogoga i smrad duše tvoje;
truli sveće, dostojni proroče tiranskoga boga;
tvoj je bog sramotan ko knuto, postidan ko šibe;
vjernici su njegovi odurni ko cjelovi izbitog paščeta i pokloni
birokrata;
vjera je njihova brutalna ko udo bika;
duša je njihova gubava ko tijelo tvoje.
Ponizni Jobe,
sjedalo privilegija i pljuvačko bogova,
tvoja je misao mrtva;
mrtva je misao tvoja, mrtav je čovjek;
ime je tvoje strvina - da žive gavrani;
Hosana, mrtvi Jobe! - gotova je pjesma moja.

PJESMA SUNCU

Doći će sunce, ledena dušo, i rasplinut će sablasti mraza;
doći će mlađani bog i dat će ti plamen krvi svoje;
topla je njegova krv i riječi su njegove ko riječi ljubavnika;
bog je on strasti i čista je njegova strast;
njegova je strast poskočna ko srna i blaga ko lahor;
šapat je njegov tih ko miris, miris je njegova riječ.

Nelijepa je melanholija tvoja ko zvonjava;
turobni su akordi tvoji ko orgulje;
sva si žalosna, sva si tužna ko veliki tjedan:
nema strasti u boli tvojoj i bol je tvoja bol s nirvane.

Što si se prepala, sjetna dušo - prolazne su sablasti mraza:
one su ko dim i alkohol;
pijana si, ledena dušo, i nelijepa je zduha tvoja;
zduha je tvoja ko zduha krčmi i litanija večernja;
ona je umorna ko zvono i misao pijanice;
žuta je ko lišće, tragična ko jesen;
mrtva je ko krv tvoja, ko zimsko nebo;
sva si ledena, sva si sjetna, o turobna dušo moja.

Gle, dolazi mlađani bog;
u zrakama donosi krv i dah je njegov ko priča biblijska;
ljupki su njegovi koraci ko poljupci proljetnoga jutra;
toplo je njegovo čuvstvo ko ljetno podne na žalu
morskom; dobar je mlađani bog ko majka;
njegove su usne cjelovi i vatra je njegovo oko;
mekane su ruke njegove ko dijete i milovanja su ko
suza sućuti; lak je šapat njegov ko nada tvoja.

Doći će mlađani bog i velik će biti njegov trijumf;
klicat ćeš, turobna dušo, i klicaj će tvoj biti ko prva ljubav;
ogromna će postati nada tvoja ko sjeme ljudsko,
ko tople usne moje, što pjevaju pjesmu suncu.

MRTVA DIJANA

Žalobno. Mrtvačka zvona. A sumrtvo oblačje blijedi
ko da je minula proljet - i drveće sijedi i sijedi.

Je li smrt? Gle, trnula lišca i uvele, klonule sise...
O zbogom, koščata Dijano! i nikada, nikada više...

Kamo ti zapisci tvoji, a u njima prošasta sreća
sitnijeh noška i usna i oblastih, nervoznih pleća;

rasipna mirisom bludnim i s prozirnih, posteljnih čara
trzava kakono pogled nevino ljubavnog žara...

Žalobno. Mrtvačka zvona. O kako je misliti grko:
na tebi koliki sa mnom i rimu i zanos je srko!

Pijani, veseli družici, o gled'te je: ovo je ona:
prate je popovske drolje i graktava, nesita zvona.

Nekada reskave gusle i ciganski akordi piana,
krvavi, štipljivi cjelov... O mrtva je, drugovi, Dijana.

Skinimo crvljivu dasku ko nekada skidasmo halje:
zadnji je pozdrav i cjelov, što Dijana na rastanku šalje.

XX. VIJEK

O, u kraj s dogmom, kad se mozak
u bolovima majke pati;
a kad izmilji ono živo,
na koljena gdje leži mati!

O, u kraj s dozom moralizma,
kud njegova će krenut noga:
U živoj puti živa miso
i cjelov na sve s ovkraj groba!

SUNCE

Kroz redove, gdje već meso gnjije
i gdje leže polomljene kosti,
gdje se patnja idiotski smije
i gdje jezik osušiše psosti,
On ide velik ko u priči Hrist!

I zaveslao krilom laganijem
pa valovlje se prosulo topline
i cjelov tislo na licima svijem,
gdje plam je gasno sreće i vedrine -
ko Betlehemom kerubina kor!

I danas je s rasipnijeh grudi
ko zlatnu da je razasuo kosu
i ono časkom... izmiljiše ljudi
ko da ih zemlja od ludosti prosu -
i dah je njegov - ko Jehovin dah!

POPIJEVKA

Sunce! Sunce! - Vij se, dijete
proljetnijeh ludovanja!
Zamirisa mlada zelen
rosuljinog cjelivanja.

I ne gleđi halje svoje:
reći ću ti: oprljano.
Nema blata, kad se ludi,
kad je srce razigrano.

Gle, prođoše svite kičme,
pocrnjele, mrke pesti...
O ne reci, kud ću mlađan
uz njihove bore sjesti?!

U podzemlju patnje svake
tu se radom ljudi more:
Nij' odvratno, kada život
i najcrnje piše bore!

I po ovoj, gle je, dijete,
nekada je cvijeće cvalo,
a onaj joj proždrije late,
kad je tako mirisalo...

A pa onud rđa hvata
sve što bješe smijeha, šala
i reko bi: nikad nije
onud zraka zadirala.

Ova zraka boga tvoga,

što ti ludost krvi draga
i zeleni cijelom ovom
obijesno se poigrava.

O varaš se, mladi cvijete
proljetnijeh, ljupkih doli:
Njegove smo svi ideje
djeca smijeha - djeca boli.

Pa kad ono vidiš ljudstvo
gdje se grdi, gdje se krivi,
čitaj miso boga svoga:
Sve je u tom: živi. Živi.

U NOĆI

U golemoj tišini, gdje drijema zemska sapa,
a nevidna joj ruka lagacko oči sklapa -
u golemoj tišini, gdje zemska sapa drijema
i crnijom je sjetom na svaki upit nijema -

I bogzna kud je pošo vjerenik onaj žarki
i ljubav bješe u njeg ko cjelov muških varki.

O vratit će se, vratit i poljubac se vraća
i sve se zaboravlja i ljubav je sve kraća.

I misli se i mašta sve snenije i tiše
i tupo kroči starost i ne ljubi se više.

ZAPAD SUNCA

Ode.

Ko da se skliznu glatkoj po svili
lakijem kretom.

A tamo plamen sedomskih boja,
što liznu uvis, pa ko da planu
nečiji pogled - boštva i đavla.

Ode.

A oblak jedan ko svijetla siga
i drugi dalje ko rujni koral,
pa stado cijelo ovaca bijelih,
što plamen sažga vunu im meku.

... I začas pa će nestati svjetla,
zanosa, što se u nebo baca:
nestat će čara sedomskih boja;
tek u svod noćni šuškat će usne:
ko li je ono ispio krvcu.

I trenuh okom, a tamo turnji
ko prsti neč'ji dugi i tanki
i misliš: to ih neznana ruka
u rog ispruži samome nebu!

A zemlja pišti s gladi i tmine
i plače ko da vjernik joj umrije
i crnim ruhom mota se cijela.
I njena tuga tihne sve dublje
pa s plača usne ko ludo dijete...

"CELESTE AIDA"

"Celeste Aida", ja sam te gledao,
slušao u svili razbludnih noći,
gdje akord dršće i sijevaju oči,
u bujici nota, u strasti duše,
gdje se sve ideje u bezdani ruše
i buni se krvca i mozak se kida -
Celeste Aida! Celeste Aida!

Prvi put drhtnuh i prozreh sudbu:
jedan je trillo bitak mi cijeli,
napeta žica nervozno, sitno
i po njoj strasti prstića bijeli'...
Život ko sanja - sanja ko zbilja,
zračne mi stope - miso po blatu,
bludeća duša razbita cilja,
ovijen morom o tankom vratu.

Evo vam plača, psovki i smijeha,
sve puno, jako ko zadnji trillo,
ko živo dijete bludnoga grijeha.

Ja lutam onud, kud glas se gubi
i usnam hvatam zamlirne zvuke
ko smrtna duša, što život ljubi...
I kočim uho i širim ruke,
a ona blijedi i gasne s vida...
U krik plačem i drmam mrtvu:
Celeste Aida!! Celeste Aida!

ZIMI

Kako je tijo i mrtvo - tijo -
o vasiono!
Sjećaš se možda, družice sjetna,
što bješe ono?

Ono na suncu, smiješku i pjesmi
u zračnom valu?
Sve bješe cjelov obijesne sape
o majskom balu.

Eter nas ponije bludnijem krijesom
u valsu srha...
Mameni strugaj i kliska staza
i - kljasta svrha.

I bješe stiskaj, stiskaj ko stiskaj
i sad me žeže...
Vrtoplet svijeta, duša i oč'ju
i - nesta teže.

Muzični atmos sjajnijeh struna,
pijani zvuci -
Gle, komad puti osta ti ipak
u mojoj ruci.

Još krvca struji i topla miri
i lomi sjetu
i šapta nekud ko zadah strasti
o majskom cvijetu.

A ja je gledam ko zadnje boštvo,
ko prvu ženu,
i pružam ruke i sipam dašak
na blijedu sjenu.

U POLETU

Vino već mi lomi riječi, samo pjesma grko pita:
"Što ću tamo, što me čeka?"
Ozivlje se kroza lomot i treskanje praznih čaša:
"Ljube nemam da joj panem na njedarca njena meka..."

Ništa nemam... Nema strasti, gdje te gleda blago oko
u sućustvu familije...
Crn je život u obziru, gdje se lažno slažu misli,
u zakonskom jednom braku po receptu iz - biblije!

A ja ćutim ono nešto, što me nosi vrhu svega
i ne poznam roda više:
To je ono, što me mrlja i u svjetsko blato nosi,
u uzdahu grohot baca i o suncu pjesme piše.

To je ono, što me zovnu, kad pogazih majčin savjet
i u krilo pođoh crno,
a ne tužih kao Prerad: zašto nisam tebe slušo,
kad sam ono u svijet goli s puno krvi svoje srno.

To je ono, što me saspe, kad djetinjstvo prokleh cijelo
i nevinost turnuh nogom,
a ne tužih za prošlošću u sanljivoj, blijedoj sjeti,
gdje sam kleko s glupog grijeha pred istrulim jednim bogom.

To je ono što mi usnu na razblude mozga tisnu,
kad se u njem kote bijesi -
To je ono kada kliktam drhtajući u zanosu:
O ljubim te, grešni svijete, jer su divni tvoji grijesi!

[POST SCRIPTUM]

P. S. Ne pjevah oči djevojke
kad mlad je momak sretne:
Ja nisam pjesnik ljubavi
ni mirisne ni cvjetne.

Ne pjevah prošlost naroda,
ni kraljeve ni bane:
Ja nisam pseto biblijsko,
što liže Jobu rane.

Ne pjevah sreću djetinju
i rasplode filistra:
Ja nisam tamnjan presvijetlih
božanstva i ministra.

Ne pjevah suzu sućuti
rad pjanstva starog Noja:
Ja nisam truba tuposti
i kršćanskih heroja.

Ne pjevah sjetu skrofule
kroz poklon birokrata:
Ja nisam borac bijednika
sa okna prvog kata.

Naiđoh svagdje - ko na gad -
na lice časno glupo...
Kad glupost vrijeđa ljudski stid
i pljusko bih i lupo...

Kad tamo - rukom po staklu

svim svojim tresnuh bijesom:
Promaših!... Rukom curi krv
i staklo živim mesom...

I kletva grdna, prostačka
sve pjesme od tad piše:
Psovača tek sam pjesnik ja
i zasad - ništa više!

LJETI

Pod tvojijem krepkim stiskom ovo nam se duše žari
i mamurno gaca trudna i besan je trudnu goni
pa nek nojca zastre nebo i neka se svemir gari
neće usnut u tišini zagrijani milioni.

To je nojca, što je pala kano oblak po sahari,
a pijesak se puši svedno i s poljupca sramež roni:
pod tvojijem krepkim stiskom cijeli svijet se znojem
vari
ko ljubavni strasni cjelov na izbitoj Dezdemoni.

I da spržiš ovo daha, ovo svijesti u svom žaru,
zadovoljno ko martiri izgorjet će naše duše
klicajući svome bogu vasselene na oltaru.

Kao ono crni prsti kada vjernu ženu guše,
Dezdemonu "ljubim" klikće kroz bljedilo smrtne strave
-
ponajžešće jer Oteli onda ljube, kada dave!

RIDANJE JEDNE BLUDNICE

Vlažno je lice tvoje, o sestro mojijeh noći,
o bogče samotnih uza:
da li je ono cjelov, plaćeni, mamurni, teški
il ničim plaćena - suza?!

Na moje pala si grudi u pjani zagrljaj plača,
ko očaj ma'nit si pala;
u bezdan svojijeh grudi slušo sam rušeći povik
kojim si čovjeka zvala.

A povik luto je, luto... i ridaj usne mi stresa
ko cijelom kriv da sam svijetu:
Raskoljnik tako je pao pred noge bludnice Sonje
i njenu liznuo petu!!

U NAGONU

Na papiru jad i užas, ispljućano sve u grozi -
i kad jutro pjeva himnu i diže me sa kreveca,
čitam pjesme, vidim sebe u ispitoj, grkoj pozi
i prepasnu elegiju što u rimi bolno jeca.
O sablasna vasiono! Kad te gledam iza stakla,
gdje pomriješe tvoje luči i gdje nemaš jedne note,
čini mi se svake noći samrt da je mene takla
i da misli postadoše pustim plijenom od strahote.
Nešto prazna, bezoblična sa zidovlja ko da milji
škripom daski i raspadom oličenih, bijelih stijena
i škrgutom mraznim s kuta u oči mi tupo škilji,
a na patos gledam drhat ogromnijeh, nijemih sjena.
I čini se: vijek se mako, unatraške pošli puti,
gdje je avet jednog boga na lomače vukla miso
i po trulim ćelijama išibane gnjile puti
i s čovjeka jezuitski monstrum straha mozak siso.
U toj tmini sovuljastoj ko da lažni privid gaca
i sa sjena bezdušnijeh religije usne krive
i u gluhu atmosferu umišljene dogme baca:
- jablanovi strše uvis ko mesnate duše žive!
I tek crni noćna sapa i samoća luda strši,
u nagonu srćem amo, gdje Strahota misli kida
pa se rvem, pa se trzam i psovka mi s mozga prši
i sa usti pljućaj pada na aveti mrtvih zida.
A iz kuta škrgut milji prepasnijeh sa usana -
tud grohotom samo srćem i očima piljim drsko. -
Jao onim Jablanima, kad ih lizne luč moždana
i kad bih s ovo misli Njega samog tresno, smrsko!

TRAGIKA

O što nismo djeca šume
u zeleni carskog granja,
bezimeni ko oblačje,
što ga nosi ćuh i sanja!
O da sam te na planini
taku našo, ženo, ženo!
Ne bih pljucko jad i srdžbu
na svetište razbijeno.
I sve mi je ovo grko
i bljuvo bih bijes i muku...
O man'te me! Sâm ću tajom
da progutam svoju bruku...

U MRTVOJ NOĆI

U mrtvoj noći, gdje misli zuje zrakom
plamisajuć - u noći -
na ledna stakla, što mraz ih štrapa bijeli
uperih svoje oči.

I gledam, gledam, a aveti tišine
zapodjele su kolo -
Tihano sve je ko mrtvo, vječno nebo,
bez oblačine, golo.

A oči blude i gleđu - dugo gleđu
u one slike crne
i motre usne, što utisnute šute,
sa kojih miso trne.

Ušesa kočim za jedan sami trzaj
i sve je nijemo...
O da sam dijete, tek klonuo bih glavom
pa tad - zadrijemo.

A glava bukti i poletava k zidu
da tresnem njome -
Svet, svet je prasak - a blagosloven gospod
u miru svome!

"GDJE SI, DRAGA, JUČER BILA..."

Gdje si draga jučer bila
što si mene pozabila?
Zašto nećeš k meni doći
da ti ljubim crne oči!

Tvoje lijepe očiće
jesu dvije svjećice.
Tvoje lijepe usnice
jesu dvije ružice.

Čekao sam te do ponoći.
Mislio sam da ćeš doći.
Kad sam pogledao sat
otišao sam i ja spat!

7. 1.1896, Pećine

"PET GODINA TIHE AGONIJE..."

Pet godina tihe agonije,
kad srce kuca i zvoni
i steže se sve monotonije
i umire po šablوني.

U ždrijelo me katatonije
podla boljetica goni.
I venem sve bono i bonije
ko trudni pozdrav madoni.

Dok življah životom skeptika,
dok sumnjah, da li me ljubi,
na srcu ostavi jektika
trag nekih čudnih zubi.
A sad je tivot gol i tako gol;
u srcu mome osta samo bol.

NA VELIKI PETAK U PUNTU

1910. (kad se jede bakalar)

Kad sumrak gladi kraj obala,
Gdje vinova gori loza,
Kraj brinje kao kraj jasala
Glas bugari gladnih koza.

A jedra plove posred vala
I zanosi ih plava groza
Po kraju tom, gdje rik osala
Odziva se meku koza.

Kad sumrak gladan zvona
Iščika pozdrav Anđeoski,

Tu, na tom ostrvu demonu,
Ja čujem glas Evandeoski.

I jecam:

O, Velji Petku, suhi bakalaru!

Što da se piše sad u - spomenaru??

(Punat - otok Krk - 1910)

NA DNU

I

I spustismo se, tonusmo u crno,
gdje nikad sunce okom ne zaviri -
ko da si zabo u pješčanu zrno
i miso tud se u besplođe širi.

A plašt od noći glavu mi zagruo,
tek nagon uma upropašten viri
i dere sulud ono grozno - crno,
gdje škripom dršću nevidni vampiri.

I sve što dere - plašt je dublji, grči:
i sve što dublji - nagon jače dr'ti;
i sve što jače - zabludom se mrči.

I nigdje pomoć jedne brze smrti:
ko u prostor abisni duga lutnja,
gdje riječ plane - a odječi šutnja.

II

I sve to ode: i dobro i lijepo
i sve, što čovjek riječima je zvao
i sve, što um je u sisteme sklepo
i sve, što sklad je na hartiju dao.

Tud sami đavo sve je ljudsko scijepo,
sve ono, što je gorak kroz svijet brao
i zlo i dobro, rugobno i lijepo

i - tu sam ko sa neba pao.
U kotal mraka sve se ovo svali
u jetki porug na diobu ljudi,
gdje jasnim slovom sve su ljudsko zvali.

A tu tek haos osjeća ludi,
što svi su kao "logica pazzesca"
ko u noć gromku kratko svjetlo bljeska.

III

Razumjeste l' me, zapjenjene glave,
o mozgovima, gdje zločin se talasa,
u sparnoj stisci gdje se ljudi dave
ko naplav ljudska rad drveta Spasa?

Il prsnu zemlja s užarene lave
il Raskoljnikov to se muklo glasa?
I ne već misli, to se ljudi dave
ko od panike izbljedi masa.

A tamo Kain iskrivio pleća
na glupi upit: "a zašto ga smrvi?"
Ta ni on ne zna i čemu ga sjeća

i mukle tutnje i provale krvi
i kako mu se isprejela glava
i kako prsnu užarena lava.

KAD KROČI SMRT...

Ogromna ko svjetlo sunca,
nijema kroka, šira, dublja,
ona stupa sa vrhunca.

I stupajem ljudstvo gazi,
svija, grči
i glusijem onim prstom
put si krči.

Pa kad treneš vjeđam crnim,
kad zjenica nešto žudi,
da po svijetu leti, ludi -
jedva smogneš trpku psovku
i mišjim se mozgom ganeš:
zapo sam u - mišolovku!

Šarali su svi preko nje
i bacali čarne boje
ko pjesnička toplu rima
kad nam pjeva ljube svoje.

Svu ljepotu, čar i dragost,
lakokrilu, punu sreću:
sve su oni povezali
a u kožu magareću.

I vezahu crna slova
i skladahu riječi laži
i onud su ljudstvo slali
da si zadnje boštvo traži.

I kada već vjeđa pada
i prst je sve tiska niže
i kad zjena prestravljena
nervozasto kožu liže

u cjelovu bolne strasti,
s molitvama plamenijem
i kad duša strahom pita:
o spavam li ili bdijem? -

iza spalih onih vjeđa
umišljene redaš boje
i grkijem šaptom tepaš:
boštvo moje, boštvo moje...

A ono se gubi negdje
i izmiče brzim letom
ko ljubavna topla priča
kad zahiriš nerve sjetom.

I mrmoriš trpkom žuči:
kud li ono mladost svene...
i hvataš se njenih skuta
i pružaš joj usne zdene.

O zalud ti plamna miso
sa nemoćnim, spalim udom,
i zalud ti pljuckat prošlost
sa osamnim, crnim bludom!

Ona stupa krokom noći,
kad se gasnu nebni krijesi
i kad žali sveta duša,
što je nisu takli grijesi.

A nad ovom crnom sferom
svjetla lete u objijesti
i u letu čar ih ljudi
i ispija mrkost svijesti.

To je prštaj, prštaj strasti
- vragoljasto, toplo, tečno -
što će tresnut pjanim klikom:
Sve je krasno, sve je vječno!

LEDENI BLUD

Tu ćemo umrijeti Kitty, i nemoćne su noge moje;
nema izlaza iz ledene šume i nema putova u tmini;
sve je pokrito i nestalo tragova naših;
klonula mi ruka i mraz je pao na misao moju;
propast ćemo, Kitty - pohotne su ralje smrti.

Sjećaš se ljeta i pjesama mojih?
papir će da priča potomcima grijehe moje i ime će moje biti
kletva;
plakat će tebe i suza će biti Kitty;
oskvrnuli te stihovi moji i pršteći si blud u knjizi mojoj.

Prepale se oči tvoje i sledila se sapa tvoja;
sijeda si od studeni i usne su tvoje razderane;
držće ti duša i groza je melodija njezina;
mrtva je atmosfera i pjesma je oblijeće tvoja;
kratak je njezin vijek i vraća se k nama ko snijeg.

Čuješ li riječi moje, zabludjela plahosti?
one su bezglasni blud i ledeno srću k tebi;
ruke te moje bujme - oh, daj mi šapat krvi.

Gle, pomrčalo sunce i bljednuli mu traci;
sami smo u strahoti zimnih usta i crni se ždrijelo sablasti;
zove nas i pohotan je njezin pijev;
mahniti su zubi njezini i samljet će kosti naše.

Daj mi šapat krvi - u krvi je život naš;
jača je ona od bjesova i odupriet će se samrtnoj navali;
o duni i skoknimo i tisnimo se jedno u drugo;
pospana je krv naša - u bdijenju je spas naš.

Gle, pao led i zamire boštvo naše;
nema sjaja majka moja i mrtve su usne njezine;
nema mlijeka sa sisa njezinih i pomrijet će djeca njena;
ledena je groza i mraz plazi vrhu nas;
sledile se riječi moje i olovne se ruše na nas.

Gdje ti je krv, ljubavi moja?
nokat će je moj tražiti i zub će biti ispitivalac,
oni će biti ko oči gladi i glas potopa.

Gluha si za riječi moje i nijema je strast tvoja;
gdje ti je krv, ženo pjesama mojih i sanja mojih?
Zamireš, dušo, i nema zvonca kod pogreba tvoga;
sledila se krv tvoja i polomljene su kosti tvoje;
nema toplote dah moj i mrtav je cjelov.

Spremna su jestiva, sablasti, želim ti dobar tek,
jedan je tanjir, Kitty, i tjelesa su naša jestivo;
vjenčani smo, ženo - u crijevlju nas čeka pir;
ženidba je naša skora i krevet je prostrt naš;
prostrt je krevet naš - i čavlima pribiše daske.

Jedan je grob naš i preko njega nema krsta;
jedan je lijes naš i tjelesa se naša grle,
vlažna je zemlja - o mrtva ljubavi.
Nema duše u kosturu našem i raspadu mesa našega;
crvi su cjelovi naši i sagnjište oličene daske.

Kapaju li suze povrh groba našega i cvjeta li cvijeće?
Miluje li nas pero pjesnika i toplota sućutne mladosti?
Hoće li prorovati naslage i probiti lijes?
Hoće li naći kosti naše i pročitati posljednji stih?

Kratak je bio moj vijek i prerano je umrla duša;
rana je bila smrt ko prerane moje strasti;
iz mrtvoga groba struji krik i osudan je njegov zvuk;
on je ko očaj s osude i plamen otpora.

Gledajte zalutali blud, gledajte strasti bitka;
prokunate misao moju i sažgite joj krila;
sa strvina se izvija i buntovan je njezin dah:
mrtva se tjelesa ljube i očajan je njihov krik.

Zbunila se majka priroda i pijana bješe kod poroda: -
tijesan mi bijaše vijek, a velebna bješe mi duša.

Bilješka o autoru:

Janko Polić Kamov



Janko Polić Kamov (Sušak danas dio Rijeke, 17. studenoga 1886. – Barcelona, 8. kolovoza 1910.[2]), bio je hrvatski pjesnik, pripovjedač, esejist, putopisac, književni kritičar, publicist, prevoditelj i dramatičar. Smatra se jednim od najvećih hrvatskih književnika.

Rođen je na Sušaku, današnjem dijelu Rijeke, 1886. godine. Rođen je kao trinaesto dijete u uglednoj i imućnoj obitelji Ante i Gemme rođ. Grbac. Ukupno je u obitelji bilo četrnaestero djece.

Godine 1902. nakon očeva financijskog sloma obitelj seli u Zagreb. Izbačen je iz senjske gimnazije 1902. godine "radi nekih nediscipliniranih i protuvjerskih ispada". Iste godine odlazi k roditeljima u Zagreb gdje upisuje Klasičnu gimnaziju,

ali je napušta već 1903. godine pošto biva osuđen na tri mjeseca zatvora zbog sudjelovanja u protukhuenovskim demonstracijama. Tu upoznaje i nastavlja prijateljevati sa Stjepanom Radićem.

Godine 1904. iznenada je nestao s nekom putujućom družinom te putovao Dalmacijom, Bosnom, Crnom Gorom i Slavonijom. U družini je bio šaptač i sporedni glumac, a na turneji su mu alkohol, kavane, jeftini hoteli i neuredan način života narušili zdravlje. Godine 1905. vraća se u Zagreb. Pijanči, uči, čita i počinje s književnim radom (piše Psovku, lštipanu hartiju, Na rođenoj grudi i Tragediju mozgova).

Godine 1907. boravi u Rimu, Torinu, Genovi, Firenzi i Marseilleu, a za ljetnih mjeseci u Puntu na Krku. Oduševljen je inozemstvom: operom i koncertima u Marseilleu te galerijom u Trstu. Piše dramu Čovječanstvo i proučava psihologiju i sociologiju. Žali se na bolest u plućima, očima, prstima, a 1909. godine neko je vrijeme ležao u bolnici u Zagrebu.

Umro je 8. kolovoza 1910. godine[12] u bolnici Santa Cruz (kat. Hospital de la Santa Creu) u Barceloni. Pokopan je bez imena na javnome groblju Sud-Este u Barceloni.

Sadržaj:

PREDGOVOR KNJIGE	05
PSOVKA	07
PJESMA NAD PJESMAMA	09
JOB	12
PJESMA SUNCU	13
FINALE	14
MRTVA DIJANA	15
XX. VIJEK	16
SUNCE	17
POPIJEVKA	18
U NOĆI	20
ZAPAD SUNCA	21
"CELESTE AIDA"	22
ZIMI	23
U POLETU	25
[POST SCRIPTUM]	26

LJETI	28
RIDANJE JEDNE BLUDNICE	29
U NAGONU	30
TRAGIKA	31
U MRTVOJ NOĆI	32
"GDJE SI, DRAGA, JUČER BILA..."	33
"PET GODINA TIHE AGONIJE..."	34
NA VELIKI PETAK U PUNTU	35
NA DNU	36
KAD KROČI SMRT...	38
LEDENI BLUD	41
BILJEŠKA O AUTORU	44
SADRŽAJ	46



Izrađujemo i vaše digitalne knjige

Svatko tko namjerava objaviti ili napisati knjigu sasvim sigurno je svjestan i činjenice, da ga nakon što završi knjigu čekaju dugi i naporni pregovori s tiskarama i izdavačima oko toga hoće li uopće i kad ta knjiga biti otisnuta i dostupna potencijalnim čitateljima.

Kako je objaviti ako je nitko ne žele tiskati

Poznato je i to da vlasnike izdavačkih kuća ponajviše zanimaju komercijalni naslovi, te da im književno i kulturno vrijedna djela nisu, ni prioritet, ni uvjet opstanka. Upravo iz tih i takvih razloga jedan dio knjiga u koji su autori uložili mnogo truda se nikad, ni ne objavi ili su autori prisiljeni knjigu tiskati u vlastitoj nakladi.

Mogli ste taj dio posla povjeriti i nama

Svima koji su u nedoumici o tome kako i gdje da objave svoju tek završenu knjigu, svakako savjetujemo da razmisle i tome da taj dio posla povjere nama, odnosno o tome da se ta knjiga objavi u digitalnom formatu, koji možete vidjeti i na stranici www.digitalne-knjige.com.



Izrada takve knjige višestruko je jeftinija

Izrada takve knjige jeftinija je od tiskanja knjige u bilo kakvoj nakladi. Knjiga je slična pravoj papirnatoy knjizi, navigacija i snalaženje u knjizi bitno su jednostavniji, stranice se listaju na sličan način, a svaka knjiga posjeduje i mogućnost printanja.

Digitalne knjige medij su budućnosti

Digitalne knjige medij su koji će njihova jednostavnost i pristupačnost učiniti neobično važnim. Da je to zaista tako uvjerali smo se i na vlastitom primjeru. U svega nekoliko mjeseci deset dosad objavljenih knjiga preuzeto je čak 3500 puta, a neki od pisaca čija smo djela objavili naše su knjige uvrstili i u popis svojih objavljenih djela na stranicama društva književnika.

Za sve druge informacije vezane uz izradu i vaše digitalne knjige kontaktirajte nas na slijedeće načine:

E-mail adresa: digitalne.knjige@gmail.com

Prilog – Ugovor o korištenju digitalnih knjiga

Digitalne knjige by Impero present dopušteno je koristiti samo za osobne potrebe korisnika, čime želimo izbjeći bilo kakvu mogućnost zlorabotrebte autorskih prava autora knjige. Korisnici ih mogu slobodno pregledavati, kopirati, umnožavati te pokazivati i slati prijateljima ili svim onim za koje misle da bi ih takvo što moglo zanimati, no svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga ostaje isključivo i nepovredivo pravo stranice www.digitalne-knjige.com.

Nenad Grbac iz Zagreba, kao nakladnik, s jedne strane (u daljnjem tekstu: nakladnik) i posjetitelj stranice www.digitalne-knjige.com kao korisnik usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) zaključuju klikom na link Prihvaćam ugovor o korištenju knjige prije njezina preuzimanja(download), sljedeći:

UGOVOR O KORIŠTENJU DIGITALNIH KNJIGA by IMPERO present

čl. 1.

Ugovorne strane su suglasne da se digitalnim knjigama nakladnika korisnik može koristiti samo za osobne potrebe, pri tome ničim ne ugrožavajući autorska prava nakladnika i pisaca koji su nakladniku dali suglasnost da objavi njihovo djelo.

čl. 2.

U skladu s prethodnim člankom, korisnik knjigu može pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje

smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj knjiga, dopunjavati ga, kao ni bilo kakva izmjena u izvornome kodu knjiga (bilo u binarnom ili izvršnom obliku).

čl. 3.

Ugovorne strane su suglasne da je svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga nakladnika zabranjena odnosno isključivo i nepovredivo pravo nakladnika.

čl. 4.

Slijedom prethodnog članka zabranjena je bez znanja i suglasnosti nakladnika i pisaca bilo kakva komercijalna ili reklamna upotreba digitalnih knjiga, njihovo korištenje u državnim i privatnim ustanovama (fakultetima, školama, knjižnicama, knjižarama i slično).

čl. 5.

Temeljem članka 3. ovoga ugovora zabranjena je i distribucija digitalnih knjiga nakladnika putem elektroničkih medija i Interneta.

čl. 6.

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme, a sve sporove proizašle iz njega ugovorne strane će nastojati riješiti sporazumno, dok se u suprotnome ugovara stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Janko Polić Kamov

LEDENI BLUD

Vlastita naklada

Nenad Grbac

Srednjaci 22, Zagreb

Mob: 095/853-03-40

E-mail: digitalne.knjige@gmail.com

Urednik:

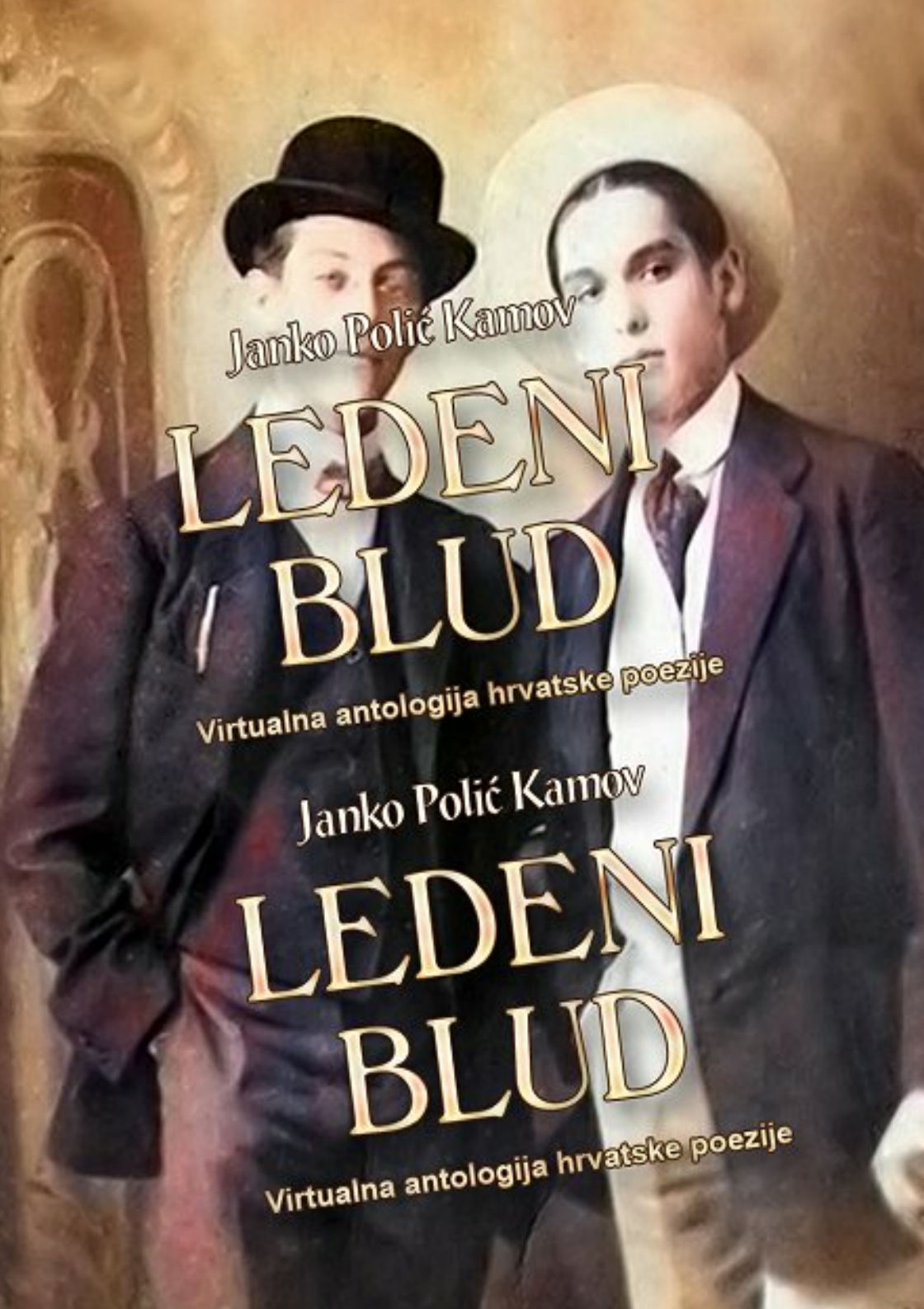
Nenad Grbac

Kamov, Janko Polić

LEDENI BLUD

www.digitalne-knjige.com

ISBN 978-953-354-342-0



Janko Polić Kamov

LEDENI BLUD

Virtualna antologija hrvatske poezije

Janko Polić Kamov

LEDENI BLUD

Virtualna antologija hrvatske poezije